

5393

ΑΓΓΕΛΙΚΗ Π. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΥΟ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΣΤΟΝ Ν. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗ

ΑΘΗΝΑΙ

ΔΥΟ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟΝ Ν. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗ

ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ Π. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Τὰ τέσσερα γράμματα πού πρωτοεΐδαν τὸ φῶς στὴ «Χιακὴ Ἐπιθεώρηση» τοῦ Ἰανουαρίου 1964, δὲν ἐξαντλοῦν τὴν ἀλληλογραφία τῶν Χίων μὲ τὸν Νικόλαο Ἀριστάρχη, Μ. Λογοθέτη καὶ Ἐξάρχο Πυργιοῦ καὶ Βολισσοῦ.

Τὰ προβλήματα πού κατὰ καιροὺς εἶχαν νὰ ἀντιμετωπίσουν οἱ συμπατριῶτες μας, δὲν μποροῦσαν πάντοτε νὰ λύνονται ἐπὶ τόπου, γιατί πολλά ἀπ' αὐτὰ ξέφευγαν ἀπὸ τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἐντοπίων ἀρχῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐπέμβασις ἰσχυροῦ ἀνδρός, ὅπως τοῦ Ἐξάρχου, ἦταν ἀναγκαία γιὰ τὴν εὐόδωσι τῶν ἐκάστοτε δημιουργουμένων ζητημάτων. Προκειμένου γιὰ τὴ Βολισσοῦ καὶ τὴ Πυργί μετὴν περιοχὴ τους, φυσικὸς προστάτης στὴν Κωνσταντινούπολι ἦταν ὁ Ἐξάρχος. Στὴν περίπτωσί μας, Ἐξάρχος ἦταν ὁ Ν. Ἀριστάρχης, πού γιὰ τὴν δρᾶσι καὶ τὴν προσωπικότητά του ἔχει ἤδη γίνει λόγος. (1) Σ' αὐτόν, Βολισσιανοὶ καὶ Μαστιχοχωριῖτες στέλλουν συγκινητικὰ γράμματα κάθε φορὰ πού βρίσκονται σὲ δύσκολη θέσι. Δυὸ τέτοια γράμματα, διαφορετικὰ σὲ περιεχόμενο, ἀλλὰ ἐξ ἴσου ἐνδιαφέροντα, δημοσιεύομε σήμερα, μετὴν ὑπόσχεσι ὅτι καὶ ἄλλα πού περιμένουν τὴ σειρά τους, σύντομα θὰ δοῦν τὸ φῶς.

α') Τὸ πρῶτο γράμμα, στὸ φύλλο 382 τοῦ Βατικανοῦ κώδικος 2465, ἔχει χρονολογία 29 Μαρτίου 1832 καὶ τὸ ὑπογράφουν «ἄλλοι οἱ κάτοικοι τῶν μαστιχοχωρίων». Ἀναφέρεται δὲ σὲ θέμα ζωτικώτατο ὄχι μόνο γιὰ τὰ μαστιχοχώρα, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ Χίο ὁλόκληρη: τὴ μαστίχη.

Ὅπως εἶναι γνωστό (2) ὁ Σουλτάνος Σελὴμ Β' διὰ φερμανίου παρεχώρησε στὴ Χίο ἰδιαίτερα προνόμια. Τὸ φερμανιον ἐξεδόθη τὸν Μάρτιο τοῦ 1567, δηλαδὴ ἓνα χρόνον μετὰ τὴν κατάληψι τῆς νήσου ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Στὴν ἀρχὴ τοῦ φερμανίου ὑπάρχει ἓνα προεισαγωγικὸ σημεῖωμα στὸ ὁποῖο διαβάζομε τὰ ἑξῆς: «Ἐν τῷ παρόντι λοιπὸν ἀριθμῷ τελεῖται κατ' ἔτος φόρος τῷ Καίσαρι πρὸς τρία γρόσια τὸ καθ' ἓν καὶ Μαστίχι ὀκάδες 21.000». Στὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ἀναφέρεται ὅτι οἱ Χιώτες ἐπλήρωναν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς δουλείας τὸ ἀντίτιμον 20.000 ὀκάδων μαστίχης σὲ γρόσια, στὴν τιμὴ πού ὄριζε ἡ Πύλη. Τὴν ὑπόλοιπη ἐσοδεία ἐμπορεύοντο ἐλεύθερα καὶ ἦσαν, ὅπως φαίνεται, εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν τάξιν αὐτὴν τῶν πραγμάτων. Ὅσοσο δὲν κατώρθωσα νὰ ἀνακαλύψω ἄλλη πηγὴ πού νὰ ἐπιβεβαιώνη ὅσα γράφουν οἱ Χιώτες. Ἀπεναντίας καὶ ὁ Dominico Luigi Santi

1) Βλ., Χιακὴ Ἐπιθεώρησις, τεύχος 4ον, Ἰανουάριος 1964 σελ. 43 κ. ἑξ.

2) Γ, Ζολώτα, Ἱστορία τῆς Χίου, τόμ. Γα', σελ. 58 κ. ἑξ.

(3) και ο Ίπποκράτης Κ. Πρώιος (4) αναφέρουν ότι ο ένοικιαστής των προσόδων της μαστίχης, Σακίζ — έμίνης λεγόμενος, εκτός του φορολογητέου ποσού των 21.000 οκάδων μαστίχης έδικαιούτο να αγοράσει και το υπόλοιπον της παραγωγής αντί 52 παράδων την οκά κατά τον Σαντι ή ¼ του μετζιτιέ κατά τον Πρώιο. "Αν λάβουμε υπ' όψει ότι μπορούσε να το πουλήσει προς 5-8 γρόσια την οκά κατά ποιότητα, καταλαβαίνουμε τι έκέρδιζε ο Σακίζ — έμίνης και γιατί έπεβάλοντο δρακόντιες τιμωρίες στους λαθρεμπόρους της μαστίχης. Ο Σακίζ — έμίνης, κατά την έποχή της συγκομιδής, περιήρχετο τα μαστιχώχωρα με την σχετική συνοδεία. Είχε μαζί του και ζυγιστή της μαστίχης, Ίουδαίο, που κατά τα ζύγισμα έκανε καταχωρήσεις, αλλά κανείς δεν έτολμούσε να παραπονεθώ. Άξιζει να σημειωθώ ότι κατά τον D. Sauti ένοικιαστής των προσόδων της μαστίχης (Σακίζ — έμίνης δηλαδή) ήταν αρχικώς ο Άγας των Μαστιχωώρων. Μετά το 1822 ο Άγας υπήχθη εις τον Μουσελίμη (Μουχασίλη) (5) του οποίου ήταν άπλως τοποτηρητής. Γι' αυτό ίσως στο κείμενο της έπιστολής αναφέρονται οι Μουχασίληδες της Χίου. Άλλα το 1832, δέκα χρόνια μετά την καταστροφή, οι Τούρκοι άγνοούν τα παλαιότερα προνόμια των Χίων, εισπράττουν διαίως την καθωρισμένη ποσότητα της μαστίχης, αγοράζουν σε έξουτελιστική τιμή όλη την έσοδεία και φέρνουν τους μαστιχοπαραγωγούς σε άπόγνωση. Με το γράμμα τους παρακαλούν το Ν. Άριστάρχη να ενεργήσει για να τους άποδοθούν ξανά τα παλαιά προνόμια. Δέν γνωρίζουμε τί έπραξε ο Μ. Λογοθέτης. Μία έρευνα στο αρχείο των Άρισταρχών θα δώσει ίσως την άπάντησι και σ' αυτό το ερώτημα και σε πολλά άλλα της Χιακής Ίστορίας.

β') Το δεύτερο γράμμα, στα φύλλα 401R - 401V και 402R του υπ' άρ. 2465 κώδικος της Βατικανής Βιβλιοθήκης, έχει χρονολογία 14 Μαρτίου 1860. Ύπογράφεται από τους Δημογέροντας της Βολισσού και «άπαξάπαντας τους έγγχωρίους δούλους» της Έξοχότητός Του, που άνησυχούν για την τύχη των Βολισσιανών έπαιτών που βρίσκονται στην Κωνσταντινούπολι.

Το έπαιτικόν έπάγγελμα είναι άρχαιότατο. Στην Όδύσεια άπαντούμε τον Ίηρον, έπαίτην που έσύναζε στο παλάτι του Όδυσσεώς, στην Ίθάκη. Με τον Ίηρον αυτόν έφιλόνικησε ο Όδυσσεύς, όταν, μετεμφιεσμένος σε έπαίτην παρουσιάσθη στο ίδιο του το άνάκτορο.

Άπό τους άρχαίους λοιπόν χρόνους μέχρι σήμερα, από καμιά κοινωνία δέν έλειψαν οι έπαίται. Πληροφορίες όμως για την κοινωνική αυτή τάξι δέν έχουμε πολλές. Έξαιρέσι άποτελεί ή Βυζαντινή έπαίτια για την όποία μās διαφωτίζει το πολύτιμο έργο του Φ. Κουκουλέ «Βυζαντινών Βίος και Πολιτισμός», (6) όπου σε ειδικό κεφάλαιο ξεετάζεται ή προέλευσις, το λεξιλόγιο, ο τρόπος άσκήσεως του έπαγγέλματος και ή ζωή εν γένει των έπαιτών. Έτσι μαθαίνουμε ότι όχι μόνο πτωχοί ή άνάπηροι έξασκούσαν το έπαιτικόν έπάγγελμα, αλλά και δούλοι για λογαριασμό των κυρίων τους και μοναχοί και αϊχμάλωτοι και έπαρχιώτες και χήρες κ.λ.π. Εύνόητο είναι ότι οι έπαίται μετεχειρίζοντο κάθε μέσον για να προκαλέσουν την ευσπλαγχνία των χριστιανών και ότι από τα μέσα αυτά δέν έλειπε ή άπάτη. "Αν θυμηθώμε άλλως τε τον Τζιριτόκωστα, τον περίημο «Ζητιάνο» του Καρκαβίτσα κι αν λάβουμε υπ' όψει ό,τι καθη-

3) Dom. Luigi Santi : "Η Χίος κατά το 1810 (μετάφρασις Κ. Α. Σγουρού), Χιακά Ανάλεκτα (Κ. Ν. Κανελλάκη) σελ. 502 κ. έξ,

4) Αιγαίον (περιοδικόν) τεύχος βον, τόμ, Β' 1936, Άθήναι σελ, 404-405,

5) Μουχασίλης ή Μπουσελίμης (όρθότερον Ματεσελίμ) Τούρκος άρχων έντεταλμένος να εισπράττη το τέλος. — Έπικαρπωτής, ένοικιαστής των προσόδων.

6) Βυζαντινών Βίος και Πολιτισμός, τόμος Β1, Άθήναι 1948, σελ, 91 κ.έξ,

μερινώς βλέπομε, θα πειθοώμε ότι ή έπαιτεία δια μέσου των αιώνων δέν άλλαξε ήθη και έθιμα.

Προκειμένου όμως περί των έπαιτών για τους όποιους τόσο στενοχωρούνται οι Δημογέροντες της Βολισσού, το πράγμα διαφέρει. Πρόκειται για καλά όργανωμένους έπαίτας. Και δέν είναι μόνο Βολισσιανοί, αλλά κι από όλα τα χωριά της Χίου. Άπό το γράμμα φαίνεται καθαρά ότι όλοι οι έπαίται της Κωνσταντινουπόλεως υπήγοντο στο Σουλτανικό Κεχαγιά, δηλ. τον άνώτατο διαχειριστή και έπόπτη των έπαιτικών υποθέσεων. Κατά τα άλλα, δηλαδή τα προβλήματα άσκήσεως του έπαγγέλματος, τις μεταξύ έπαιτών διαφορές, τις άφίξεις και άναχωρήσεις μελών του σωματείου κ.λ.π. οι έπαίται ήσαν χωρισμένοι σε ομάδες άνάλογα με τον τόπο καταγωγής τους. Σε κάθε ομάδα έπιστάτης ήταν ένας όμοχώριος των έπαιτών, άνεγνωρισμένος από τον Σουλτανικό Κεχαγιά. Έτσι άπεφεύγετο ή έκμετάλλευσις των έπαιτών της μιάς ομάδος από τον έπιστάτην ή τα μέλη άλλης ομάδος. Παρ' όλα αυτά τα μέτρα, μερικοί Βολισσιανοί έπαίται έπесαν, κατά την έπιστολή, θύματα άλλων «συναδέλφων». Κι αυτή ή άδικία έδωσε άφορμή στους Βολισσιανούς να ζητήσουν την μεσολάβην του Άριστάρχη για το διορισμό του Ίωάννου Γιούργα ως έπιστάτου των Βολισσιανών έπαιτών. Άξιζει να σημειωθώ ότι οι Βολισσιανοί έπαίται ήσαν άνθρωποι «πανενδεϊς» και «βεβαρωμένοι χρηματικών χρεών και βασιλικών φόρων».

Στα κείμενα και των δύο έπιστολών έλάχιστες όρθογραφικές διορθώσεις έχρειάσθησαν. Όπου υπήρχαν τουρκικές λέξεις έγινε προσπάθεια να έρμηνευθούν. Όστόσο δέν κατώρθωσα να εύρω τη σημασία των λέξεων «μουτεπερ-σεράφη(ς)» και «προκιτσόμπασης». Θα ήμουν πολύ ευτυχής αν κανείς από τους άναγνώστες του περιοδικού μπορούσε να με διαφωτίσει σχετικώς.

Codex Vaticanus Graecus 2465 fol. 382

Παναγιώτατε και πανσέβαστε ήμιν Δέσποτα.

Άπό την άρχήν της άποστασίας των Ρωμαίων οι κατά καιρόν Μουχασίληδες¹ της Χίου λαμβάνουν από τα χωριά μας 20.000 οκάδες μαστίχαν δια την όποίαν έπληρώναμεν περιλαβόντως πεδέλι² εις γρόσια και έπωλούσαμεν έλευθέρως την γενομένην μαστίχην όπου ήθέλαμεν και έξουκοινομούσαμεν τα έξοδα των φαρμελιών μας. Έκτοτε δέ ουχι μόνον λαμβάνουν παρ' ήμων κατά βίαν την ειρημένην ποσότητα της μαστίχας άλλ' αγοράζουν και προς δύο γρόσια την οκάν όσην άλλην μαστίχαν δυνάμεθα να μαζώξωμεν. Διό και πολλοί των πτωχών ραγιαδων εγκατέλιπον τα δένδρα και έξηράνθησαν, καθ' ότι δια να μαζωχθώ και να παστρευθώ μία οκά μαστίχα χρειάζονται τριών ήμερών ήμερομίσηθια και κόποι. Παρακαλούμεν λοιπόν την Παναγιότητά Της να μειτεύση εις το ύψηλόν Δεβλέτι³ όπου έπεδαψίλευσε με τόσα έλέη τους ραγιαδες της βασιλείας του και να παρακαλέση έπιπόνως δια να μās χορηγηθώ ύψηλή άνακτορική προσταγή επικυρούσα δια μέρι της έποχής εκείνης μās έδωρήθησαν Χατ(ι)σερίφια⁴ και φερμάνια δια τα μοναφεία⁵ μας και δι' άλλα πολλά προνόμια και να μās δοθώ πά-

1. Μουχασίλης : και Μουσελίμης (όρθότερον Ματεσελίμ) Άρχων έντεταλμένος να εισπράττη το τέλος. Έπικαρπωτής.

2. Πεδέλι : (τουρκ. bedel) άντάλλαγμα, άντίτιμον.

3. Δεβλέτι : Κράτος, δύναμις.

4. Χατ(ι)σερίφια : αυτοκρατορικοί όρισμοί (χάττι - σερίφ).

5. Μουαφεία : (muaffet = ό έλαφρυνθείς) άπαλλαγαι ;

λιν ἢ ἀδεια εἰς τὸ νὰ πωλῶμεν ἡμεῖς ὅπου θέλομεν τὴν μαστίχην μας δίδοντες κατ' ἔτος εἰς τὴν βασιλείαν τὰ γρόσια τῶν 20 χιλιάδων ὀκάδων τῆς μαστίχης, κατὰ τὸ φηγιάτ⁶ ὅπου ἤθελεν ἐγκρίνει καὶ διορίσει τὸ κραταῖον Δεβλέτι. Ἡμεῖς δὲ κατ' ἔτος θέλομεν πληρῶνει τὴν ποσότητα ταύτην εἰς τὴν βασιλείαν διὰ μω-
τεπὲρ - σεράφη καὶ θέλομεν εὐχεσθαι κατὰ τὸ ἀπαραίτητον χρέος μας σὺν γυναιξί καὶ τέκνοις ὑπὲρ τῆς πολυτίμου ζωῆς τοῦ εὐσπλαγγνικωτάτου βασιλέως μας καὶ ὄλων τῶν διοικούντων τὰ πράγματα ἐνδοξοτάτων ἀνθεντιῶν μας. Πασχίσατε, Πα-
ναγιώτατε Δέσποτα, οἷς οἴδατε τρόποις, νὰ μᾶς γίγη τὸ ἔλεος τοῦτο. Καθ' ὅτι ἄλλως σκορπίζονται ἀδιακόπως οἱ χριστιανοὶ μας καὶ βαθμηδὸν τὸ δυσβάστακτον τοῦτο βῆρος ἐπιφορτίζεται εἰς τοὺς μένοντας δυστυχεῖς χριστιανούς οἵτινες ἀδυ-
ρατοῦν νὰ ἀνθέξουν καὶ νὰ ἐκτελέσουν τὴν προσταγὴν τῆς ὑψηλῆς βασιλείας, δι-
δοντες κατ' ἔτος τὴν ποσότητα ταύτην τῆς μαστίχης. Ἄν μᾶς γίγη τὸ ἔλεος τοῦτο
θέλομεν φιλοτιμηθῆ καὶ πασχίσει ὁμοφρόνως διὰ νὰ καλλιεργήσωμεν τὰ δένδρα
τῆς μαστίχης, ἅτινα πολλαπλασιαζόμενα ἠμποροῦν νὰ δώσουν μετὰ μερικὸν χρό-
νον περισσοτέραν μαστίχην καὶ ἀμοιβαίως νὰ ἀξήση καὶ ἡ ἐτησία δόσις τῶν
ρημάτων, δίδοντες καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ δέκα καντάρια μαστίχης εἰς τὸ βασιλι-
κὸν παλάτιον ἐκτὸς τῶν γροσίων τῶν 20 χιλιάδων ὀκάδων.

αὐλβ' (1832) Μαρτ. κθ' (29)

Μένομεν δὲ
δοῦλοι ἐλάχιστοι

ἄλλοι οἱ κάτοικοι τῶν μαστιχοχωρίων

Codex Vaticanus gr. 2465.

ff. 401^r - 402^r

Τῷ ἐντιμοτάτῳ καὶ Σοφωτάτῳ καὶ Λογιωτάτῳ Μεγάλῳ Δογοθέτῳ τῆς
τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ κφ κυρίῳ Νικολάῳ

Χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν

Ἐκλαμπρότατε, Θεοσεβέστατε, Χριστιανικώτατε Μέγα Δογοθέτα

Οἱ ταπεινῶς ὑποφαινόμενοι Χῖοι, ἐκ τῆς κωμοπόλεως Βολισσοῦ, εὐσεβῆ-
στως προσκυνοῦμεν τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα δεόμενοι τοῦ Παμβασιλέως Χριστοῦ
τοῦ Θεοῦ, ἵνα διαφυλάτῃ αὐτὴν ἐν πανολβίῳ εὐθυμίᾳ εἰς παμπόλλους κύκλους
ἐτῶν μακροβιοῦσαν.

Θεοσεβέστατε Μέγα Δογοθέτα! Αἱ ἀναρίθμητοι εὐεργεσίαι τὰς ὁποίας κατὰ
διαφόρους καιροὺς ἐπεδαφιλεύσατε εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν οὐχὶ μόνον ἢ Ἐξοχό-
της σας, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀειμνηστος μακαρίτης ὁ ἀγαθοποιὸς πατὴρ σας, ὁ κατὰ πάν-
τα εἰς ἡμᾶς εὐεργέτης, μᾶς ἐνθαρρύνετε νὰ οἶς προσφέρωμεν διὰ τῆς τα-
πεινῆς μας ταύτης ἐπιστολῆς τὰς ἐδαφιαίας προσκυνήσεις μας καὶ νὰ οἶς παρα-
καλέσωμεν θερμῶς νὰ μὴ μᾶς ἀπαξιώσητε τῆς εὐνοίας ἣν παρ' ὑμῶν ἔχαιρον ἢ
πατρὸς ἡμῶν, ἢ εὐμένεια καὶ ἢ προστασία τοιούτων ἐξόχου ἀνδρὸς εἶναι ἄγκυρα
σωτηρίας καὶ ἀσφαλὲς στήριγμα εἰς τὸ βιωτικὸν μας στάδιον, ὅθεν εὐαρεστηθῆτε
νὰ μᾶς καλῶντε ὑπὸ τὴν αἰγίδα σας καὶ νὰ μᾶς κατατάξητε εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν
δημιουργημάτων σας, ἐν οἷς εἴμεθα ταπεινότατοι δοῦλοι.

Ἐξοχώτατε, Θεοσεβέστατε καὶ εὐσπλαγγνικώτατε ἄνδρα, Μέγα Δογοθέτα,
εἶναι τινὲς πανενδεεῖς Πατριῶται μας εἰς Κωνσταντινούπολιν οἵτινες εἶναι βεβα-

ρῦμένοι χρηματικῶν χρεῶν καὶ βασιλικῶν φόρων. Καὶ ἕνεκα τῆς χρηματικῆς
ἀνεχίας περιφέρονται ὡς ἐπαῖται εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς ἀνακούφισιν τῶν
μεγάλων δεινῶν αὐτῶν καὶ πολλῶν ἐλλείψεων. Εἶναι δὲ δύο ἢ τρεῖς ἄματοι
ἐπαῖται, ἐξ ἄλλης πατρίδος εὐρισκόμενοι αὐτοῦ, οἱ ὁποῖοι ἀποφαίνεται ὡς
παρὰ τοῦ Βασιλικῶν Σουλτανικοῦ διορισμένου Κεχαγιᾶ¹ τῶν ἐπαϊτῶν, ἐπιστάται
τῶν ἐπαϊτῶν. Αὐτοὶ δὲ ὡς ἄματοι (401^r) καὶ μὴ βλέποντες με τοὺς ἰδίους
αὐτῶν ὀφθαλμοὺς τὸ ὄτι συμβαίνει εἰς τὸν ἕνα ἢ εἰς τὸν ἄλλον ἐπαῖτην, νικᾷ
ὅστις εἶναι κακοποιὸς καὶ λέγει εἰς αὐτοὺς τοὺς προῖσταμένους ὅτι εἶδεν τὴν ὄ-
δεινα καὶ ἐφόρει εἰς τὴν κεφαλὴν μαῦρον καὶ αὐτὴ δὲν εἶναι χήρα, τὴν προστά-
ζουν νὰ πληρώσῃ πρόστιμον, ὅσα γρο(όσια) θέλουν, ἄλλον ἢ ἄλλους εἶδεν νὰ τρέχη
νὰ τραβᾷ τῆς Σουλτάνας τὸν ἀραμπᾶν, ψευτολογίας καὶ ἄλλα διάφορα τὰ ὁποῖα
εἶναι ἐντροπῆς νὰ γράφωμεν, καὶ προστάζουν ἀδίκως αὐτοὺς νὰ πληρῶνται πρό-
στιμον καὶ νὰ ὑποφέρωσι στενάς φυλακάς, νὰ συνάξωσι χρήματα ἐπὶ προσπάσει
ὅτι αὐτὰ τὰ συνάξουν διὰ θανάην τυχοῦσαν κανενὸς ὑστερημένου καὶ αὐτοὶ τὰ
συναχθέντα σπαταλῶσιν εἰς οἰνοπωλεῖα καὶ εἰς ἄλλας αἰσχρὰς ὁρέξεις των, ἀδι-
κοῦντες τοὺς πανενδεεῖς χριστιανούς οἵτινες εἶναι ἀπομακρυσμένοι τῆς πατρίδος
ἐξ ἀύγκης μεγάλης, καὶ μεταχειρίζονται τὴν καταφρονετικὴν τέχνην τῆς ζητια-
νοῦνης πρὸς ἀνακούφισιν τῶν δεινῶν των. Ὅθεν ἔχομεν ἐγγώριον τὸν Κύριον
Ἰωάννην Γιούργαν τὸν ὁποῖον γνωρίζομεν τίμιον, εἶναι πρὸς τούτους καὶ προ-
κίτση μπάσης εἰς ἄλλους ἐντοπίους ἰδικούς μας νὰ λάβῃ τὸ βῆρος νὰ ἐπιστα-
τῆ καὶ εἰς αὐτούς, εἶναι δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς [lacuna] ἐπειδὴ τυχὸν νὰ φύγη τις
ἀπ' ἐδῶ διὰ καμίαν αἰσχρὰν αἰτίαν γράφομεν εἰς αὐτὸν καὶ μᾶς τὸν ἐξαποστέλλει.
Ἐπὶ αὐτὸν ἀπὸ ὅλα τὰ χωρία τῆς Χίου ἐπαῖται καὶ δὲν ἀκούονται ἐπειδὴ δὲν
εἶναι εἰς αὐτοὺς τοὺς ἄματους ὑποκείμενοι ἀλλὰ μένον εἰς ἕνα ἐγγώριον των
ὅστις φροντίζει καὶ διὰ τοὺς Δεσκερέδες² των, ὅταν ἔρχονται καὶ ὅταν μι-
σεῖον πάλιν τοὺς ἐφοδιάζουν τὸν ἀνήκοντα δεσμερῆν] Ὁ Ὀθωμανικὸς Σουλ-
τανικὸς Κεχαγιᾶς ὅστις εἶναι δι' ὄλους ἐν γένει τοὺς ἐπαῖτας εἶναι κάλλιστος,
ἡμεῖς ζητοῦμεν νὰ γνωρίσῃ ὁ ἴδιος ὡς ἐπιστάτην τῶν ἐνδεῶν ἐγγωρίων μας
αὐτὸν τὸν Ἰωάννην Γιούργαν ἐγγώριόν μας, ὅστις ἀναμφιβόλως δὲν θέλει
τοὺς ἀδικεῖ καὶ ταλαιπωρεῖ αὐτοὺς ἐνδεεῖς καὶ θερμῶς περικαλοῦμεν διὰ
προστασίας τῆς ὑμετέρας Ἐξοχότητος νὰ τὸν γνωρίσῃ καὶ δεχθῆ αὐτὸν τὸν Ἰω.
Γιούργαν ὁ Σουλτανικὸς Κεχαγιᾶς ἐπιστάτην τῶν ἐνδεῶν ἐγγωρίων μας, καὶ
αὐτοὶ οἱ ἄλλοι ἄματοι ἃς ἐπιστατοῦν εἰς τοὺς πατριώτας των. (402^r) Πει-
σμένοι εἰς τὰ φιλοκάγαθα εὐγενῆ καὶ εὐσπλαγγνικώτατα αἰσθήματα τῆς ὑμετέ-
ρας Ἐξοχότητος, εἴμεθα εὐέλπιδες τοῦ ποθουμένου (ὁποῖον εἶναι καὶ μεγίστη
ψυχικὴ καὶ σωματικὴ σωτηρία) καὶ μένομεν δοῦλοι ὑποκλινέστατοι τῆς ὑμετέρας
Ἐξοχότητος.

Οἱ Δημογέροντες Κωμοπόλεως Βολισσοῦ

Ἐν Βολισσῷ τῇ 14ῃ Μαρτίου 1860

Μιχαὴλ Γιαννοῦλος

Μιχαὴλ Τζήκαλος

Γιώργης Μακαρόνης

καὶ ἀπαξάπαντες οἱ ἐγγώριοι δοῦλοι τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ Π. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

1. Κεχαγιᾶς: Διαχειριστής, ἀντιπρόσωπος, οἰκονόμος.

2. Δεσκερέδες ἢ τεσκερές ἢ ντεσκερές ἢ τετσερές. Ἐγγραφον σημεῖωμα, ἐπιστολή,
ἄδεια μετακινήσεως.

6. Φιγιάτ: (fiat, fiyat) τιμὴ, ἀξία ἐνὸς πράγματος.

